H *Venalis arteriæ à corde pronascens initium. Huius uasis orificij membranæ quia in corde consistunt, hîc simul cum uase, ut in arteriali uena, exprimi nequierunt.*
I *Indicatur crassities simplicis arteriæ uenalis tunicæ.*
K, L *Prima uenalis arteriæ diuisio, simul cum ipsius ortu facta.*
M, M &c. *Series uenalis arteriæ per pulmonum substantiam innumeris propaginibus facta.*

Vasa in arteriarum uenarumque sermone adhuc reliqua.

RELIQVA adhuc in uenarum arteriarumque sermone sunt duo uasa, quæ singula duabus uocibus à dissectionum proceribus explicantur: [a] ac unū quidem uenam arterialem, [b] alterum uerò arteriā uenalem appellant, nomen nimirum ab usu, & appendicem à corporea substantia indentes. Vena itaque arteriosa [c] uas dicitur, ex elatiori sede dextri cordis uentriculi in pulmones numerosissima ramorum serie digestum, sanguinem'que in eo cordis uentriculo elaboratum pulmonibus subministrans. Atque hoc uas non [d] uenæ, sed [e] arteriæ constat corpore: unde etiam quia sanguinem uenarum modo defert, uenæ nomen obtinuit. quòd uerò arteriarum tunicis conformetur appendix iste, arteriosa illi adijcitur. Porrò alterum [f] uas à sinistro latere basis sinistri cordis uentriculi egressum, sparsa etiā sobole in pulmones dissinditur, ac aërem ex pulmonibus in sinistrum cordis uentriculum deferendo potissimùm famulatur, & interim uenarum [g] corpore constituitur. Vnde quia aëris deductui subministrat, spiritaleque organum est, arteria appellatur, à substantia autem & conformatione uenalis dicitur. Atque ita secundum corpoream substantiam, uas quod ex dextro cordis sinu pronascitur, arteria est: quod autem ex sinistro, uena. Contrà usus ratione, uas ex sinistro sinu prodiens, arteria censetur: ex dextro autem, uena. Cæterùm quæ uenarū arteriarumque corporea sit substantia, duobus primis huius libri Capitibus perstrinxi. Quamobrē uerò hæc uasa & ortu & usu ac substantiæ conformatione à uena arteriaque discrepent, deinde cuiusmodi membranæ ipsorum orificijs præficiantur, in sexto libro qui uitalis animæ partibus dedicabitur, exequar. Nobis uerò præsenti libro finem imponentibus, nemini mirum uideri debet, prolixum Caput hîc nō subnecti, quod uenas citra arteriæ consortium in corpus diffusas, item arterias citra uenæ consortium recenseret. Quandoquidem si quis earum desideret (uti sanè debent omnes) enumerationem, ilico hanc ex uenarum & arteriarum tabulis, cùm has mutuò conferet, spectabit. Integræ enim magnæ arteriæ delineationi, nuda uenæ cauæ effigies proportione respondet, ambasque in eandem circumferentiā digessimus. Cæterùm quo minus hac in parte meam operam quis requirat, ad præsentis Capitis adeòque totius libri finem, meæ Epitomes tabulam impono, qua uenas & item arterias meo marte sum conatus exprimere. Hæc enim quum & arterias simul cum uenis complectatur, etiam lucidissimè commonstrat, quæ'nā uena citra arteriæ consortium, & quæ rursus arteria absque uena coniuge per corpus digerantur. Verùm quum uenæ cauæ ramorum seriem in præsentis libri contextu prosequerer, non semel sanè ad uenæ sectionis tractationem sermo lubens prorupisset, modò uenam huic illiue parti uiciniorem, modò remotiorem, eamque aut grandem aut exilem, & secundùm rectitudinē undecunque hæc petatur, fibrarumque consensum huic aut illi parti correspondentē, enarraturus: & non uulgariter admoniturus, sanguinem è secta uena fluentem, in totius uenæ corpore complecti: ideoque non partium uenis accumbentium situm, sed uenarum ductum atque distributionem in illa quæ omnibus in ore est, rectitudine animaduertendam: itaque de uenæ sectione agendum, atque de utero quopiam, qui hinc inde uarios processus educeret, & interim unicus continuusque esset. At semper quantùuis inuitus sermonē cohibui, quum ex uenæ distributionis enarratione, adeoque ex uenarum effigie cuiuis (qui modò tres euacuationis species, & præsentis, aut eminentis affectus naturam minimè ignoret) futurum sit longè facillimum, dignoscere quæ'nā uena huic illi'ue membro propinquior sit, quæque amplior aut gracilior: deinde quæ leui aut difficili opera diuidi possit: postremo, quæ fibras & rectitudinem cum laborantis membri uenis participet.

a 1 fi. b 2 fig. c 6 fi. li. 6 1 et 8 fi. C, D. d 2 fig. 1. e 1 fi. B, C. f 6 fig. lib. 6 G, 9 fi. C, C. g 2 fig. 1.

iori figuræ portione, notauimus.
h *Portiuncula exterioris rami dictæ antea diuisionis ad reliquum accedens interioris rami.*
i *Reliquum interioris rami per pubis oßis foramē in musculos interiorem femoris sedem occupantes distributum.*
k *Sedes qua soboles dicti reliqui alteri uenæ commiscetur. Verùm hic ex tabula promptè animaduertis, quando & arteriæ subaudiendum est, quum scilicet uenæ arteriam attendi cernis.*
l *Exterioris rami propago, abdominis inferiorem sedem ad umbilicum usque perrepens.*
m, m *Vena per femoris & tibiæ interiora sub cute ad digitos usque pedis distributa, & in progressu uarios edens surculos.*
n *Coxendicis anteriora petens, sub cute tamen.*
o *Musculos et cutem femoris exteriorem sedem occupantes intertexens.*
p *Musculis anteriorem sedem femoris occupantibus digesta.*
q *Dictæ modò uenæ congressus cum ea quæ per pubis oßis foramen femur adit.*
r *Hæc præcipua femur petens uena secundùm femoris os reflectitur.*
s, t *Propagines musculos posteriorem femoris sedem occupantes, & cutem huius sedis ad suram usque accedentes.*
u *Diuisio in poplite, atque adeò rami in musculos à femoris capitibus hic pronascentes distributi.*
x *Maioris dictæ diuisionis trunci uena, externam tibiæ cutem ad summum usque pedem implicans.*
y *Vena & arteria (quanquam id non additum oportuit) fibulæ exporrecta, ac inter musculos latitās.*
α *Maioris dictæ diuisionis trunci ramus, cutem internam tibiæ sedem integentem, ad digitos usque uariè subiens.*
β *Ramus dicti trunci suram ad calcem usque petens.*
γ *Propago grandioris trunci inter musculos tibiæ anteriorem sedem occupantes, ad pedis usque superiora & digitos digesta.*
δ *Trunci grandioris reliquum inter musculos posteriorem tibiæ sedem sibi uendicantes deorsum repens, & inter tibiam & calcem pedem subiens, ramulos digitorum inferiori sedi communicans.*

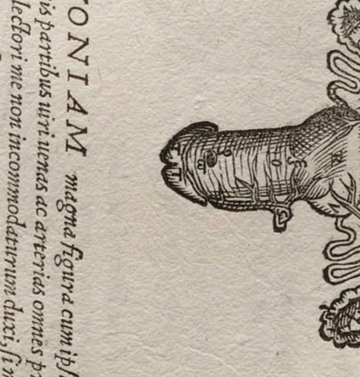

QVONIAM *magna figura cum ipsi annexis partibus uiri uenas ac arterias omnes proponit, lectori me non incommodaturum duxi, si muliebrium uasorum tantam seriem proponerem, quāta à uirilibus uasis illa differt. Quod duntaxat in seminalium uasorum ad testes ductu perficitur, & uenis arterijsque uterum implicantibus. quæ omnia præsenti figura simul cum muliebri uesica proponuntur: ipseque characterum index est eiusmodi.*
θ *Ramuli à uena & arteria in membranam excurrentes, quà peritonæo committuntur.*
ι *Portio uenæ & arteriæ testem adeuntium, superiorem fundi uteri sedem petens.*
κ *Commixtio uenæ & arteriæ seminalium, quæ instar pyramidis est, & uaricibus aßimilatur.*
λ *Testis sinister.*
μ, μ *Vas semen à teste in uterum deferens.*
ν *Obtusus uteri fundi angulus, in quem uas semen deferens insertionem molitur.*
ξ *Hac sede fundus uteri in ceruicem terminatur, hacque regione ipsius consistit orificium.*
ο, ϖ *Vteri ceruix.*
ϱ *Hic uesicæ ceruix in uteri ceruicem producitur ac desinit.*
ς *Vasa sunt inferiorem uteri fundi sedem & ceruicem implicantia.*
τ, τ *Ceruicis uteri oris colliculi.*
υ, υ *Meatus urinam è renibus in uesicam deducentes.*

TERTII LIBRI FINIS.